

1e VOORJAARSWAARNEMINGEN 1981 (FENOLOGIE)

N.A. Klippel

In de Korhaan van januari vorig jaar is namens de subgroep Avifauna een oproep geplaatst om uw 1e voorjaarswaarneming van onze "zomergasten" te registreren.

Doel hiervan was om een inzage te verkrijgen in de terugkeer van deze zomergasten. De veronderstelling was bovendien dat dit keer geen beroep op de vaste (helaas kleine) kern van actieve inventariseerders gedaan hoefde te worden om hieraan extra uren in het veld te besteden. Uitgegaan werd nl. van het idee dat de overige leden van onze VWG hierbij een goede gelegenheid geboden werd om ook zelf zich daadwerkelijk voor de activiteiten van de VWG in te zetten. Helaas moest geconstateerd worden dat het aantal ingezonden formulieren niet alleen beperkt is maar bovendien weer grotendeels van dezelfde actieve groep afkomstig is.

Ondanks het beperkte aantal inzendingen mag toch wel geconcludeerd worden dat van de meeste soorten een redelijk nauwkeurig beeld gevormd kan worden omtrent de voorjaarsterugkeer in het Gooi.

Uit bijgaande tabel blijkt dat voor de meeste meer algemene soorten de 1e waarneming binnen enkele dagen gevolgd wordt door aanvullende waarnemingen. Bij de meer zeldzame soorten liggen de diverse afzonderlijke waarnemingen meestal, zoals te verwachten was, wat verder uit elkaar. Wat toch wel opvalt is dat deze meer zeldzame soorten verhoudingsgewijs nog vaak zijn waargenomen (behalve dan de Nachtegaal die helaas maar 1x voorkomt). Dit zou erop kunnen duiden dat of deze soorten toch wat minder zeldzaam zijn dan algemeen aangenomen of de actievelingen onder ons zo frequent in het veld aanwezig zijn, dat deze soorten geen kans krijgen om aan de aandacht te ontsnappen.

Hopelijk zijn beide oorzaken van invloed. Hoewel door mij geen diepgaand onderzoek in de literatuur en ons archief verricht is kunnen worden, heb ik na raadpleging van voorhanden literatuur en de laatste 4 jaargangen van de Korhaan toch wel de indruk dat de terugkomst in 1981 van onze zomergasten wat vroeger heeft gelegen dan algemeen wordt aangegeven. Een vergelijk met de landelijke cijfers is echter pas zinvol indien een dergelijk onderzoek op veel grotere schaal plaatsvindt.

Aangetekend moet worden dat bij sommige soorten zoals de Scholekster maar bijv. ook de Tjiftjaf nog wel eens een enkel exemplaar wil overwinteren, zodat hierdoor weleens zeer vroege waarnemingen mogelijk zijn, die feitelijk niet als 1e voorjaarswaarnemingen aan te merken zijn.

In de tabel is een onderscheid aangebracht tussen de waarnemingen in het Gooi (o) en die in Zuidelijk Flevoland (x), de laatste van zowel de individuele waarnemingen als die van de subgroep Zuidelijk Flevoland. Uit e.e.a. zijn echter geen conclusies te trekken tussen beide gebieden, doordat ten eerste het onderzoek hierop ook niet gericht was en ten tweede de "dekking" van Zuidelijk Flevoland nog beperkt is (ondanks onze zeer actieve subgroep aldaar). Een duidelijk verschil tussen het Gooi en Zuidelijk Flevoland is echter wel te constateren bij de Blauwborst welke soort vermoedelijk alleen in Zuidelijk Flevoland voorkomt en daar ook broedt (Oostvaardersplassen!)

In de tabel is niet opgenomen de waarneming van een Ooievaar op 22 maart nabij Eembrugge (A. Noorman, L. van Breukelen).

Voorjaarswaarnemingen in 1981, per soort, op datum en de waarnemer(sten).

	div.	1/3	6/3	11/3	16/3	21/3	26/3	31/3	5/4	10/4	15/4	20/4	25/4	30/4	1/5	6/5	11/5	16/5
Purperreiger	1								x									
Lepelaar	2		•	•	x	•	•						•	•				
Zomertaling	3					•			•									
Boomvalk	4								•				•				•	
Scholekster	5	1/4	x	•	•		•			x	•		•	•			•	
Tureluur	6	1/2		•		•	•	•										
Kemphaan	7,5				•	•	•	•					•					
Grutto	7	27/2	•	•	•	•	•	•		•	•							
Visdief	1								x	•		•	•				•	•
Zwarte stern	3																•	•
Tortelduif	8										•	•					•	•
Koekoek	8											•	•	x	•	•	•	•
Gierzwaluw	5														•	•	•	•
Boerenzwaluw	8			•				•	•	•	•	•	•			•	•	•
Oeverzwaluw	1,4							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Huiszwaluw	6									•	•	•	•	•			•	•
Boompieper	4							•	•	•				x				
Gele kwikstaart	3				•	x		•			•	•	•	•		•		
Sprinkh.rietz.	8									•	•					•	•	x
Snor	9						x	•		•					•	•	•	•
Kleine karekiet	10														•	•	•	•
Bosrietzanger	1								x							•	•	•
Grote karekiet	10															•	•	•
Rietzanger	11			•					x	•	•	•	•	•		•	•	•
Spotvogel	3							•				x			•	•	•	•
Grasmus	3			•											•	•	•	•
Braamsluiper	5								•	•		x	•	•	•	•	•	•
Zwartkop	12								•	•								
Tuinfluit	8											x	•	•	•	•	•	•
Fitis	3				•	•	•	•	•	•								
Tjiftjaf	1	1/2	x		•	•	•	•	•		•	•						
Fluiter	3,5										•	•						
Grauwe vliegenvang	3														•	•	•	•
Bonte vliegenvanger	5															•	•	•
Paapje	13								•	•	•	•	•					x
Tapuit	4																	
Roodb.tapuit	11			•				•	•									
Roodstaart zwarte	1						x	•	•	•	•	•	•					
Roodstaart gekr.	7							•	•	•	•	•	•					
Blauwborst	9						x	x										
Nachtegaal	4												x				•	•
wielewaal	2																•	•

Elk vakje in de kolom betekent een halve decade (periode van 5 dagen)
 waarbij de volgorde binnen een vakje als volgt is:

1e	3e	4e
2e	5e	

dag

Boven iedere kolom is de datum van iedere le periodedag aangegeven.

Elke o (het Gooi) of x (Zuidelijk Flevoland) betekent een afzonderlijke waarneming.

In de kolom diversen zijn afzonderlijke data aangegeven van waarnemingen die vóór 1 maart lagen.

De cijfers vóór de kolommen verwijzen naar diegene die de desbetreffende le waarneming heeft gedaan.

Met dank aan diegenen die hebben meegewerkt te weten:

E. Disselkoen (1), J.W. van Galen-Last, J. Harder (4), J. de Jonge (10), F. van Klaveren (8), R.A. Kole (6), E. Lam (11), R. Moolenbeek en W.C.M. v/d Hijden (2), A. Noorman en L. van Breukelen (3), R. van Poelgeest (9), S.H. Poelstra, J. Verhey (7), A.P. Vermeulen, Vogelwerkgroep Zuid Flevo-land (1), J. van Woersem (5), W.J.R. de Wijs (3) en een onbekende plus bovengetekende.

OPROEP

De subgroep Avifauna wil in 1982 nogmaals deze le voorjaarswaarneming laten plaatsvinden. Uw waarnemingen al zijn deze beperkt tot een klein aantal soorten zijn welkom (hopelijk herkent toch iedereen wel bijv. een Zwaluw).

U vindt het registratieformulier als bijlage bij deze Korhaan.